

pracowników obu wydziałów w cyklicznych konferencjach naukowych organizowanych przez obie uczelnie.

Istotnym przejawem tej współpracy jest Towarzystwo Naukowe „Hereditarnia”, założone w 1996 r. przez profesorów: Mieczysława Borowieckiego z Uniwersytetu Zielonogórskiego, Petera Mihóka z Uniwersytetu w Koszycach oraz Izaka Broere z Uniwersytetu w Pretorii, RPA.

Od blisko 20 lat Towarzystwo prowadzi aktywną działalność naukową oraz promuje matematykę. Jest platformą ożywionej współpracy dla naukowców i studentów z całego świata. Obecnie „Hereditarnia” zrzesza 60 członków z 10 krajów. Na czele Towarzystwa stoi prezydent, wybierany rokrocznie podczas uroczystej sesji.

Tradycją stało się coroczne organizowanie warsztatów naukowych pod nazwą „Workshop Hereditarnia”, podczas których oprócz sesji naukowych oraz problemowych ma miejsce wybór prezydenta na kolejny rok. Uniwersytet Zielonogórski jest zawsze współorganizatorem tego wydarzenia. Główny aspekt działalności naukowej Towarzystwa dotyczy dziedziny matematyki zwanej teorią grafów, a w szczególności badania własności dziedzicznych grafów. Termin ten tłumaczony jest na język angielski jako „hereditary properties of graphs”, stąd poprzez analogię z polskimi słowami jak „palmiarnia”, „kawiarnia” czy „piwiar-

nia”, powstał wyraz „Hereditarnia”, określający niezwykle świat własności dziedzicznych grafów oraz skupioną wokół tego zagadnienia i stale rozrastającą się grupę zaprzyjaźnionych naukowców. Z tej tematyki, w trzech wspomnianych wyżej uczelniach, wypromowano w tym czasie piętnastu doktorów nauk matematycznych. Wiele ciekawych informacji oraz aktualności dotyczących Towarzystwa „Hereditarnia” można znaleźć na stronie internetowej <http://ics.upjs.sk/~semanisin/hereditarnia/index.php>.

Ważnym wydarzeniem była wizyta na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii UZ jednego z założycieli Towarzystwa „Hereditarnia”, prof. Izaka Broere z Uniwersytetu w Pretorii. Profesor wygłosił na seminarium Matematyki dyskretnej wykład pt. *On Conjecture of Hedetniemi*. Owocem dyskusji prowadzonej po wykładzie, było sformułowanie dwóch kolejnych warunków równoważnych tej znanej hipotezie, która jest do tej pory otwarta i opiera się wysiłkom kolejnych pokoleń matematyków od blisko pięćdziesięciu lat.

Miłym zakończeniem pobytu gościa z RPA było zwiedzanie Zielonej Góry połączone z wizytą w Palmiarni, gdzie przed blisko 20 laty w głowach trzech przyjaciół narodził się pomysł powołania Towarzystwa Naukowego „Hereditarnia”.

Anna Fiedorowicz

NASZ PRACOWNIK WE WŁADZACH MIĘDZYNARODOWEGO KOMITETU NAUKOWEGO

DR INŻ. ARCH. SŁAWOMIR ŁOTYSZ SEKRETARZEM GENERALNYM ICOHTEC

Podczas odbywającego się w końcu lipca w Manchesterze sympozjum Międzynarodowego Komitetu ds. Historii Techniki (International Committee for the History of Technology - ICOHTEC), dokonano wyboru nowych władz na kadencję 2013-2017. Nowym przewodniczącym został prof. Timo Myllyntaus (Uniwersytet w Turku, Finlandia), a funkcję wiceprzewodniczącego przez drugą kadencję będzie piastował prof. Dick van Lente (Uniwersytet Erasmusa w Rotterdamie, Holandia). Na stanowisko sekretarza generalnego został wybrany pracownik Uniwersytetu Zielonogórskiego, dr inż. arch. Sławomir Łotysz z Wydziału Inżynierii Łądowej i Środowiska. To najwyższa od

40 lat pozycja, jaką w tej organizacji powierzono Polakowi.

Warto pokrótce przybliżyć historię powstania Komitetu. Pomysł stworzenia międzynarodowego forum współpracy badaczy interesujących się historią techniki zrodził się podczas kongresu Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki (International Union of History and Philosophy of Science - IUHPS), który odbywał się w Warszawie w 1965 r. Melvin Kranzberg (USA), Maurice Daumas (Francja), Siemion Szuchardin (ZSRR) oraz Eugeniusz Olszewski zgodzili się co do potrzeby powołania komitetu naukowego, który ułatwiłby współpracę historyków techniki ze Wschodu i Zachodu w okresie „zimnej wojny”. To właśnie przekonanie

NOWE KIEROWNICTWO ICOHTEC: PRZEWODNICZĄCY PROF. TIMO MYLLYNTAUS (DRUGI Z PRAWY), WICEPRZEWODNICZĄCY PROF. DICK VAN LENTE (PIERWSZY Z PRAWY), SEKRETARZ GENERALNY DR SŁAWOMIR ŁOTYSZ (PIERWSZY Z LEWEJ). NA ZDJĘCIU PONADTO: BYŁY PRZEWODNICZĄCY PROF. JAMES WILLIAMS Z USA (DRUGI Z LEWEJ), OBECNIE REDAKTOR NACZELNY CZASOPISM ICON) I BYŁY SKARBNIK DR PATRICE BRETT Z FRANCJI (W ŚRODKU). ODCHODZĄCY Z DOTYCHCZASOWYCH STANOWISK OTRZYMALI DROBNE UPOMINKI – CZAPKĘ STERNIKA, LORNETKĘ WIZJONERA ORAZ W CHARAKTERYSTYCZNE WYDŁUŻONE PAPIEROWE ZAWIĄTKA.

doprowadziło do powołania ICOHTEC-u podczas kolejnego kongresu IUHPS w Paryżu w lipcu 1968 roku.

Aby uniknąć przeniesienia na forum naukowe rywalizacji politycznej, przy wyborze władz Komitetu przyjęto zasadę, że przedstawiciele supermocarstw, czyli Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego, obsadzą dwa równorzędne stanowiska wiceprzewodniczących i nie będą ubiegać się o stanowiska przewodniczącego ani sekretarza generalnego, które zostały zarezerwowane dla pozostałych krajów. Według ustaleń skład Komitetu Wykonawczego również miał być dobierany tak, by zapewnić możliwie szeroką reprezentację międzynarodową. Członkostwo w ICOHTEC opierało się na udziale w nim komitetów krajowych.

Pierwszym przewodniczącym ICOHTEC wybranym podczas pierwszego sympozjum w 1968 r. został prof. Eugeniusz Olaszewski z Instytutu Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk. Funkcję sekretarza generalnego objął Maurice Daumas, natomiast stanowiska wiceprzewodniczących przypadły Melvinowi Kranzbergowi i Siemionowi Szuchardinowi.

Przemiany polityczne przełomu lat 80. i 90. wymusiły rewizję tych ustaleń. Podczas XXI konferencji ICOHTEC w Saragossie w 1993 r. wprowadzono odpowiednie zmiany do statutu. Odtąd nie obowiązują już parytety przy wyborze władz Komitetu. Odstąpiono również od formuły reprezentacji komitetów krajowych na rzecz członkostwa indywidualnego.

Obecnie ICOHTEC skupia przeszło 200 historyków techniki z całego świata. Raz w roku wydaje recenzowane czasopismo ICON, a co miesiąc członkowie otrzymują drogą elektroniczną newsletter. W dorocznych konferencjach organizowanych na ogół na przełomie lipca i sierpnia, bierze udział od 150 do 300 uczestników. Będąc formalnie komitetem naukowym w strukturach Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki (która z kolei podlega UNESCO), co cztery lata ICOHTEC zbiera się w szerszym gronie badaczy dziejów nauki. Tak było w tym roku w Manchesterze, gdzie kongres Unii zgromadził przeszło 1700 uczestników. ICOHTEC, tak jak inne komitety i stowarzyszenia naukowe skupione w Unii, organizują wówczas swoje własne sympozja w ramach ogólnych obrad kongresu.

Dr inż. Sławomir Łotysz jest związany z Komitetem od 2002 r., kiedy to po raz pierwszy wziął udział w jego dorocznej konferencji w Granadzie. Od tamtej pory uczestniczył w spotkaniach w Leicester (2006), Budapeszcie (2009), Tampere (2010), Glasgow (2011), Barcelonie (2012) i w końcu w Manchesterze. Od 2006 r. na zasadach wolontariatu pełnił obowiązki administratora strony internetowej (www.icohtec.org). W 2008 r. został wybrany na czteroletnią kadencję w skład Komitetu Wykonawczego (Executive Committee), a w wyborach 2013 r. został nominowany na stanowisko sekretarza generalnego.

Do wyborów szedł z hasłem uczynienia Komitetu bardziej atrakcyjnym dla historyków dopiero rozpoczynających swoją akademicką karierę. Obiecywał także dążyć do odbudowy renomy, jaką niegdyś ICOHTEC zajmował wśród historyków we Wschodniej Europie i odwrotnie - jako nowy sekretarz generalny Międzynarodowego Komitetu ds. Historii Techniki, dr Łotysz chce aktywnie wspierać badaczy z naszego regionu w ich dążeniach do wyraźniejszej niż dotychczas obecności na forum międzynarodowym. Nie trzeba dodawać, że z takim a nie innym składem nowego zarządu Komitetu, znacznie rosną też szanse Polski jako ewentualnego organizatora jednej z przyszłych konferencji ICOHTEC. Gdyby udało się do tego doprowadzić, można mieć nadzieję na większe spopularyzowanie historii techniki jako dyscypliny badawczej w naszym kraju.

Marek Dankowski

BARTOSZ PERNAL/ MICHAŁ SZKIL QUINTET – LAUREATEM GŁÓWNEJ NAGRODY NA XXXVII GETXO JAZZ 2013 W HISZPANII

Jury 37. Festiwalu jazzowego w Getxo przyznało główną nagrodę dla zespołu prowadzonego przez Bartosza Pernala. Zespół zagrał w konkursie m.in. obok kwartetu Ignacio Berroa, perkusisty z tria Gonzalo Rubalcaby, natomiast w koncercie laureatów przed zespołem Wyntona Marsalisa. Zespół wykonywał kompozycje lidera.

Nagrodą za wygrany konkurs w Getxo jest zapewniony udział na festiwalu Hoeliaart Jazz w Belgii, wydanie nakładem wytwórni z Hiszpanii płyty live, nagranej podczas koncertu laureatów, występy zespołu na Majorce i Ibiza oraz nagroda pieniężna.

Skład zespołu Bartosz Pernal/Michał Szkil Quintet: Bartosz Pernal - puzon, Maurycy Wójciński - trąbka, Michał Szkil - fortepian, Michał Kapczuk - kontrabas, Grzegorz Maślowski - perkusja.

Zespół istnieje od ponad dwóch lat. Grupa regularnie koncertuje prezentując się na ważnych festiwalach w kra-